

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Рада молодих учених Університету Ушинського

Історико-філологічний факультет

Кафедра всесвітньої історії та методики її навчання

«ІСТОРИЧНА НАУКА В УМОВАХ ВІЙНИ ОЧИМА ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ»

25 квітня 2025 року

Збірник матеріалів

Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

Одеса

УДК 930.2 + 930.85 + 94
I-90

DOI: <https://doi.org/10.24195/978-617-7790-55-5-2025>

*Рекомендовано вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №17 від 26 червня 2025 р.)*

Рецензенти:

Гончарук Т. Г. – доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Атаманюк З. М. – доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Історична наука в умовах війни очима здобувачів вищої освіти та молодих І-90 учених : збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2025. 117 с.

ISBN 978-617-7790-55-5

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої дослідженню наступних концептуальних питань сучасної історичної науки: методологія та історіографія історичних досліджень, головні аспекти розвитку суспільств Стародавнього світу та Середніх віків, проблеми Нової та Новітньої історії, концепт історичної пам'яті в умовах війни, історія міжнародних відносин, історія військової справи.

Матеріали, подані у збірнику будуть корисними для науковців, освітян та всіх хто прагне вдосконалити освітній процес та сприяти розвитку сучасної історичної науки.

УДК 930.2 + 930.85 + 94

Рибак О. В. Евакуація британських та французьких військ з Дюнкерка (1940 р.)	53
--	----

Концепт історичної пам'яті в умовах війни

Маціборко Є. О. Трансформація історичної пам'яті Греції під час боротьби за незалежність	58
Окорокова В. В. Memory as a social phenomenon in the history of Paul Ricoeur	64

Історія міжнародних відносин

Малога О. А. Зовнішньополітична стратегія Данії в епоху наполеонівських війн (1799-1814)	69
Руденко А. О. Причини Індो-Пакистанського конфлікту	75
Набока О. В., Черкащенко О. О. Політика США у корейській державі Чосон під час японсько-китайської війни 1894 – 1895 рр.	78
Яворська Т. В. The Expression of Confucian Ideology in China's Foreign Policy	83

Історія військової справи

Атмажов О. Ю. Армія держави Чосон	88
Сотніченко О.В. Розвиток артилерії в армії Наполеона (1799-1815)	97
Ткаченко В. В. Використання бойових слонів у військовій тактиці на території Стародавнього Сходу	101
Янак Д. Важкі танки Вермахту	105
Інформація про авторів	112

рекреаційними ресурсами Кашміру. Поки Кашмірська проблема залишається невирішеною, між Індією та Пакистаном зберігається взаємна недовіра, а це стимулює обидві сторони до зміцнення своєї обороноздатності та розвитку ядерних програм. Мирне вирішення Кашмірської проблеми на двосторонній основі може запобігти розповсюдженню ядерної зброї у всьому Південноазійському регіоні. Такий характер конфлікту дозволив Індії стати активним учасником Руху Неприєднання, який кинув виклик Холодній війні загалом. Обидві країни намагалися брати максимум із Холодної війни для себе самих, не даючи біполярному протистоянню втрутитися кардинально в їхнє власне.

Література

1. Кисіль С. Роль Китаю у відносинах Індії та Пакистану. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2021. № 2 (10). С. 78-90.
2. Тулінова Д. Індो-Пакистанський конфлікт 1947 р. – наш час. Травневі студії: історія, політологія, міжнародні відносини. Збірник матеріалів V Міжнародної наукової конференції студентів і молодих вчених. 2 травня 2024 р. ВИПУСК 9. Вінниця: ДНУ ім. В. Стуса, 2024. С. 289-291.
3. Boni F. Sino-Pakistani Relations: Politics, Military and Regional Dynamics. *Journal of Chinese Political Science*. 2020. Vol. 26 (1). https://www.researchgate.net/publication/347253946_Sino-Pakistani_Relations_Politics_Military_and_Regional_Dynamics_Filippo_Boni
4. Kumar S. India and Pakistan: Issues in Foreign Relations. Anmol Publications Pvt. Limited, 2006. 467 p.

DOI: <https://doi.org/10.24195/978-617-7790-55-5-2025-6>

Набока О. В., Черкащенко О. О.

Політика США у корейській державі Чосон під час японсько-китайської війни 1894 – 1895 рр.

Посилення ризику розгортання військового конфлікту на корейському півострові на сучасному етапі обумовлює актуальність вивчення розвитку ранішніх відносин між Корейською державою Чосон на США наприкінці XIX ст.

Важливість дослідження теми обумовлено і тим, що ця тема майже не розглянута у українській історіографії.

Незважаючи на опір з боку Цинської імперії та незначну зацікавленість корейськими справами з боку офіційного Вашингтону, присутність американських політичних та комерційних структур у Чосоні на межі 1880–1890-х рр. ставала дедалі помітнішою. Проте подальше зростання цього впливу було перерване внутрішніми заворушеннями, які суттєво вплинули на зовнішньополітичне становище Корейської держави. Важливою подією, що ініціювала цей процес, стало селянське повстання Тонхак (1893 – 1895), спрямоване проти зростаючого впливу іноземців у Кореї.

Заворушення, які наприкінці 1893 р. розпочалися як спонтанні селянські бунти у південно-західних регіонах країни, які навесні 1894 р. переросли у широкомасштабне повстання. Бунтівники захопили столицю провінції Чонджу, що змусило корейського правителя Коджона (1863 – 1919) у червні 1894 р. звернутися за військовою підтримкою до Пекіну. У свою чергу, китайський уряд охоче скористався можливістю розширити свій вплив у Кореї, ввівши туди війська. Однак це порушувало міжнародні домовленості, укладені після придушення прозахідного заколоту 1884 р., коли було досягнуто угоди між китайськими та японськими представниками щодо одночасного виведення військ обох країн із Кореї.

Згідно з положеннями укладеної тоді Тяньцзінської конвенції 1885 р., перед будь яким можливим введенням військових контингентів у Чосон Пекін повинен був узгодити свої дії з Токіо. Однак Китай проігнорував цю умову, що спровокувало Японію також направити до Кореї свої військові частини. Загальне погіршення китайсько-японських відносин у 1894 р. невдовзі переросло у відкритий військовий конфлікт [2, с. 21].

Після придушення повстання Тонхак військові контингенти Китаю та Японії не залишили Корейський півострів. Навпаки, з липня 1894 р. між ними

розпочалися бойові дії. Вже 28 червня 1894 р. Японія висунула корейському уряду вимогу офіційно визначитися зі своїм політичним статусом, зокрема, питанням формальним васальної залежності від Цинської імперії. Це поставило Сеул у складне становище: будь-яке рішення могло спричинити збройне протистояння з однією зі сторін конфлікту. Офіційний Сеул у відповідь заявив, що Чосон є незалежною державою, яка має такі ж права, як і Японія [2, с. 29].

Проте таке формулювання не задовольнило японську сторону. 5 липня 1894 року корейський посол у США Є Сон Су телеграфував до Білого дому, повідомляючи про зустріч корейських урядовців із японськими дипломатами, під час якої останні заявили, що японські війська не будуть виведені з Кореї. У відповідь Корея звернулася до США з проханням виступити посередником у міжнародних переговорах щодо врегулювання конфлікту [2, с. 30]. Подібне звернення надійшло й від китайського уряду, який закликав американських дипломатів сприяти виведенню японських військ із Кореї. Проте Вашингтон зайняв нейтральну позицію й відмовився втручатися у конфлікт.

Ця позиція США сприяла тому, що 23 липня 1894 р. японські військові здійснили збройне захоплення королівського палацу, взяли Коджона під охорону та роззброїли його охорону. Дії Японії викликали нову хвилю протестів серед населення, що призвело до відновлення повстання Тонхак восени 1894 р. Проте, попри значну чисельність (близько 100 тисяч селян), повстанці не змогли протистояти добре оснащній японській армії, яка до кінця 1894 р. повністю придушила повстання.

Американський дипломат Джон Сілл (1831 – 1901), який перебував у Кореї з 1894 по 1897 рр., на посаді посла з тривогою спостерігав за зростаючим японським впливом. Подібно до більшості своїх попередників, Сілл неофіційно підтримував корейську незалежність і негативно сприймав політику Японії. Він підтримував призову Коджона у червні 1894 р., який звернувся до міжнародної спільноти із закликом сприяти виведенню китайських і японських військ із Кореї.

Проте Японія відмовилася залишити півострів без аналогічних дій з боку Китаю [4, с. 23].

Сілл, побоюючись ескалації конфлікту, звернувся до командування американських військових кораблів у регіоні із проханням збільшити присутність США для захисту американських громадян. У липні 1894 р. Сілл доповідав у Білий Дім, що японці планують розміщення 15-тисячного військового контингенту в Кореї [4, с. 32]. Він також повідомив про відновлення американської військово-морської присутності в порту Чемульпо, що забезпечувало певний рівень захисту для американських громадян.

Однак офіційний Вашингтон продовжував утримуватися від активного втручання. У жовтні 1894 р., коли Велика Британія, Німеччина, Франція та Росія обговорювали можливість міжнародної інтервенції для гарантування суверенітету Кореї, Вашингтон офіційно відмовився приєднатися до цієї ініціативи [5, с. 30].

Попри формальний нейтралітет, США фактично сприяли Японії, очікуючи, що її домінування відкриє для Вашингтону нові політичні та економічні перспективи в Кореї. Після підписання Сімоносекського договору 17 квітня 1895 р. Китай офіційно визнав незалежність Кореї, що відповідало інтересам США.

Однак політика Вашингтону виявилася недостатньо активною. У лютому 1896 р. Коджон, не отримавши підтримки США, знайшов притулок у російському посольстві в Сеулі. Це дозволило Росії посилити свій вплив у Чосоні, відтіснивши Японію та тимчасово закріпивши свій статус гаранта корейської незалежності [1, с. 23].

Отже, внаслідок прорахунків американської дипломатії Вашингтон втратив можливість стати ключовим гравцем у корейському питанні, поступившись ініціативою Токіо та Санкт-Петербургу. Настійливе дотримання Білим Домом політики нейтралітету сприяло тому, що з провідної держави на корейському півострові, якою вона прагнула бути до Японсько-китайської війни 1894 – 1895

пр., вона перетворилася на другорядну і до середини XX ст. не відгравала помітної ролі у регіоні.

Література:

1. Gurtov, M., Larson, J., Swartout, R. Korea's amazing century: from kings to satellites. Chinese-Japanese War, Enforcement of Regulation Respective to Fur Seals, Mosquito Territory, Affairs at Bluefields, Claim of Antonio Maximo Mora, Import Duties on Certain Products of Colombia, Haiti, and Venezuela, Affairs in the Samoan Islands, Appendix I. Seoul : Korea Fulbright Foundation: Korean-American Educational Commission, 1996. 203 с.
2. Mr. Gresham to Mr. Sill. Telegram. Washington, July 9, 1894. Papers Relating to the Foreign Relations of the United States. Chinese-Japanese War, Enforcement of Regulation Respective to Fur Seals, Mosquito Territory, Affairs at Bluefields, Claim of Antonio Maximo Mora, Import Duties on Certain Products of Colombia, Haiti, and Venezuela, Affairs in the Samoan Islands, Appendix I. 1894. P. 21 - 30.
3. Mr. Olney to Mr. Sill. Department of State, Washington, November 20, 1895. Papers Relating to the Foreign Relations of the United States, With the Annual Message of the President, Transmitted to Congress December 2, 1895. Part II. P. 973.
4. Mr. Sill to Mr. Gresham. Legation of the United States, Seoul, Korea, June 29, 1894 (Received August 6). Papers Relating to the Foreign Relations of the United States. Chinese-Japanese War, Enforcement of Regulation Respective to Fur Seals, Mosquito Territory, Affairs at Bluefields, Claim of Antonio Maximo Mora, Import Duties on Certain Products of Colombia, Haiti, and Venezuela, Affairs in the Samoan Islands, Appendix I. 1894. P. 25 – 28.
5. Mr. Sill to Mr. Gresham. Legation of the United States, Seoul, Korea, July 8, 1894 (Received November 13). Papers Relating to the Foreign Relations of the United States. Chinese-Japanese War, Enforcement of Regulation Respective to Fur Seals, Mosquito Territory, Affairs at Bluefields, Claim of Antonio Maximo Mora, Import Duties on Certain Products of Colombia, Haiti, and Venezuela, Affairs in the Samoan Islands, Appendix I. 1894. P. 30.
6. Mr. Ye Sung Soo to Mr. Gresham. Legation of Korea, Washington, July 5, 1894 (Received July 5). Papers Relating to the Foreign Relations of the United States. Chinese-Japanese War, Enforcement of Regulation Respective to Fur Seals, Mosquito Territory, Affairs at Bluefields, Claim of Antonio Maximo Mora, Import Duties on

Certain Products of Colombia, Haiti, and Venezuela, Affairs in the Samoan Islands, Appendix I. 1894. P. 29 – 30.

Яворська Т. В.

The Expression of Confucian Ideology in China's Foreign Policy

The history of China is inextricably linked with the history of the emergence and development of Confucianism, its influence on both domestic and foreign policy. Today, one can increasingly hear messages from Chinese officials in the direction of Confucian ethics, which indicates its fundamental influence on the ideology of the country as a whole. It is enough in this case to recall the "Five Principles", on the basis of which the PRC established relations with many countries of the world. Guided by the ideology of good neighborliness, China's foreign policy towards its neighbors has achieved significant global success. The main state policy of the PRC is to firmly adhere to openness to the outside world, actively develop cooperation with all countries on the basis of equality and mutual benefit.

According to Salata O., the processes of China's historical development at the present stage have shown the viability of the basic civilizational structures and principles. China has accepted the challenge posed by time, solved numerous problems of an economic and social nature, and has become one of the largest world powers. China, using traditional principles and forms of achieving world experience in its development, has preserved its own national features of a unique Eastern civilization. It is also worth noting the fact that the influence of Confucianism (as a philosophy and as a religion) is very significant. It covers all spheres of the state's life: politics, economics, and the social sphere. It is obvious that it is the special worldview of the Chinese population that has become the foundation for such rapid progress of the PRC on the world stage. And this worldview is built precisely on Confucianism, on various concepts introduced by Confucius. And the conservatism of the Chinese and their devotion to traditions allows them to preserve everything that Confucius gave them [4,

Наукове видання

**«ІСТОРИЧНА НАУКА В УМОВАХ ВІЙНИ ОЧИМА ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ»**

Збірник матеріалів

Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

м. Одеса, 25 квітня 2025 р.